

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoPs/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203684
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6623203684.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu - sudcov JUDr. Silvie Tisovej a Mgr. Petra Straku, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony osoby: A. B., nar. XX.XX.XXXX, umiestneného Zariadenie sociálnych služieb C., D. E. XXXX/XX, XXX XX C., IČO: 00632180, zastúpený opatrovníčkou: F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX C., za účasti: Mesto Lučenec, so sídlom J. K. XXX, XXX XX C., IČO: 00316181, zastúpeného splnomocneným zástupcom: JUDr. Róbert Gombala, advokát so sídlom P. Rádayho 14/A, 984 01 Lučenec, o zmenu opatrovníka, o odvolaní Mesta Lučenec proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 17Ps/23/2023-73 zo dňa 04. apríla 2024, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu potvrdzuje.
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) uznesením č. k. 17Ps/23/2023-73 zo dňa 04.04.2024 rozhodol tak, že zmenil uznesenie Okresného súdu Lučenec č. k. 21Ps/6/2020-15 zo dňa 27.05.2020 tak, že odvolal F. G. H., narodenú XX.XX.XXXX, bytom L. I. XXXX/XX, C. z funkcie opatrovníčky spôsobilosti na právne úkony pozbaveného A. B., narodeného XX.XX.XXXX a ustanovil mu opatrovníka mesto Lučenec, so sídlom Filákovská cesta 287, Lučenec (výrok I.). Zároveň rozhodol, že opatrovník je oprávnený a povinný ho zastupovať, spravovať všetky jeho bežné záležitosti pri rozhodovaní o dôležitých životných otázkach v súvislosti s plánovaním a riadením jeho života, ako aj vo všetkých majetkovoprávných otázkach pri disponovaní s materiálnymi a finančnými prostriedkami, v styku so štátnymi úradmi a úradmi samosprávy, so zaistením a starostlivosťou o jeho zdravie, pričom všetky finančné a materiálne prostriedky je povinný používať v jeho záujme (výrok II.). V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu (výrok III.). Opatrovníkovi uložil povinnosť predkladať príslušnému súdu správu o výkone funkcie opatrovníka vždy k 30.06. a k 31.12. v každom kalendárnom roku a po skončení zastupovania, prípadne po uvoľnení z funkcie predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku (výrok IV.). Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.).

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka, ako doterajšia opatrovníčka osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, požiadala o zmenu v osobe opatrovníka z dôvodu, že odchádza do dôchodku a ďalej nebude pracovať v zariadení sociálnych služieb a nebude možné z jej strany vykonávať funkciu opatrovníka. Z toho dôvodu okresný súd kontaktoval matku osoby pozbavenej na právne úkony I. B. za účelom zistenia, či je možné ju ustanoviť za opatrovníčku. Matka uviedla, že sa toho času nachádza v zariadení sociálnych služieb, so synom sa nestýka a s ustanovením za jeho opatrovníčku nesúhlasí. Z dôvodu, že okresným súdom nebola zistená iná vhodná osoba, ustanovil za opatrovníka Mesto Lučenec kde má osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony registrovaný trvalý pobyt. K nesúhlasu mesta uviedol, že základnou úlohou obcí a miest v zmysle zákona pri výkone samosprávy je práve starostlivosť o potreby jeho obyvateľov, pričom výkon funkcie opatrovníka má z pohľadu obce (mesta) svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb.

Je povinnosťou obce zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľov. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov súhlas tzv. verejného opatrovníka s ustanovením sa nevyžaduje. Pokiaľ právny zástupca Mesta Lučenec sa dožadoval ustanoviť za opatrovníka (verejného) Banskobystrický samosprávny kraj argumentujúc, že vyšší územný celok môže zabezpečiť poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby, následne preto môže poskytovať aj pomoc pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností - uvedené oprávnenie možnosť poskytovania pomoci pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností vyššieho územného celku, ani súd vzhľadom na zistené okolnosti individuálnej povahy v tejto súdnej veci neuprednostnil pred zákonom povinnosť obce vyjadrenú ust. § 1 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľa. Súd prvej inštancie mal za to, že i napriek nesúhlasu Mesta Lučenec je jeho povinnosťou v zmysle zákona poskytnúť podpornú sociálnu službu spočívajúcu v pomoci pri zabezpečovaní opatrovanských práv a povinností. V rovine právnej odôvodnil svoje rozhodnutie podľa ust. § 274 ods. 1, 2, § 275, § 276, § 277 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), 27 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na jej náhradu, ak nie je ustanovené inak.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie ustanovený opatrovník - Mesto Lučenec prostredníctvom splnomocneného zástupcu dňa 07.05.2024. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je predčasné. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyložil obsah § 27 ods. 3 OZ. Odvolateľ uviedol, že orgánom miestnej správy je okrem obce aj samosprávny kraj. S poukazom na ust. § 64a Ústavy Slovenskej republiky sú totiž obec a vyšší územný celok samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Pokiaľ súd uviedol, že úlohou Mesta Lučenec je okrem iného aj starostlivosť o potreby jeho obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, on uvádza, že podľa § 1 ods. 5 zák. č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) má rovnakú povinnosť aj samosprávny kraj, ktorého úlohou je, okrem iného zabezpečovať a chrániť práva a záujmy svojich obyvateľov. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) obyvateľ samosprávneho kraja je osoba, ktorá má trvalý pobyt v obci na jeho území. Prejavom tejto skutočnosti je aj to, že samosprávny kraj je zriaďovateľom zariadenia sociálnych služieb C., D. E. XXXX/XX, C., kde na osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony poskytuje starostlivosť. Podľa odvolateľa z hľadiska reálneho zabezpečenia každodenných potrieb osoby pozbavenej/obmedzenej spôsobilosti na právne úkony je nepochybné, že samosprávny kraj a hlavne jeho zariadenia vedia tak po odbornej ako aj po personálnej stránke oveľa lepšie zabezpečiť každodenné potreby takejto osoby. Práve zamestnanci iných zariadení na poskytovanie sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja, ktorých sa hmotnoprávna diskvalifikácia v zmysle aktuálne platného ustanovenia § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v aktuálnom znení (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) týka, vedia operatívnejšie, účelnejšie a hospodárnejšie reagovať na potreby osoby A. B., jeho potreby, pri nakladaní s jeho majetkom a úhradou bežných potrieb ako aj riešiť ďalšie úkony súvisiace s výkonom opatrovníctva. V tejto súvislosti odvolateľ výslovne poukázal na časť dôvodovej správy k zákonu č. 218/2021 Z. z. z 11. mája 2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnych službách. Podľa uvedeného zákon nevyklučuje, aby napr. zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby prevzal funkciu opatrovníka vo vzťahu k opatrovancovi – prijímateľovi sociálnej služby, ktorý je klientom iného zariadenia. Za opatrovníka osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony môže byť ustanovené zariadenie sociálnych služieb HARMÓNIA, Zariadenie sociálnych služieb Ambra a Zariadenie sociálnych služieb Slatinka, resp. ktorýkoľvek ich zamestnanec. Tieto zariadenia by podľa odvolateľa vedeli najlepšie aj z hľadiska teritoriálnej blízkosti, ako aj prístupu zabezpečiť a chrániť práva záujmy obyvateľov samosprávneho kraja (zariadenia sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti, prípadne tiež v meste Lučenec). V súvislosti s vyššie uvedenou argumentáciou potom odvolateľ poukázal aj na právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoP/28/2022 zo dňa 04.10.2022, v ktorom vyslovil, že aj samosprávny kraj (v jeho prípade Banskobystrický samosprávny kraj) môže byť v zmysle § 27 ods. 3 OZ ďalšou možnosťou byť verejným opatrovníkom a potom následne aj v kontexte so závermi rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/20/2022 zo dňa 28.02.2022 v zmysle ktorého je potrebné pri alternatívach verejného opatrovníka vybrať opatrovníka z hľadiska teritoriálnej blízkosti. S poukazom na vyššie uvedené ako aj skutočnosť, že súd nevyhodnotil pri svojom rozhodovaní aj možnosť ustanoviť za opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony A.

B., ktorý je trvalo umiestnený v Zariadení sociálnych služieb C. ako verejného opatrovníka iné zariadenia samosprávneho kraja nachádzajúce sa v meste Lučenec a to aj bez ich súhlasu, resp. sa súd podľa odvolateľa ani nezaoberal možnosťou ustanoviť za opatrovníka osoby zamestnané v týchto zariadeniach (po vyslovení ich súhlasu) je napadnuté uznesenie aj predčasne vydané. Odvolateľ žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Odvolaná opatrovníčka sa dňa 30.05.2024 vyjadrila k odvolaniu. Uviedla, že trvá na zrušení opatrovníctva z jej strany. Určenie nového opatrovníka ponecháva na rozhodnutí súdu.

5. Ďalšie vyjadrenia súdu doručené neboli.

6. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 zák. č. 160/2015 z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362 CSP, § 359 CSP, § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2 CSP, § 59 ods. 1 CMP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) uznesenie okresného súdu potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) z nasledovných dôvodov:

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola zmena súdom ustanovenej opatrovníčky osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola odvolaná pôvodná opatrovníčka a bol ustanovený nový opatrovník – Mesto Lučenec, ktorý nesúhlasil s ustanovením za opatrovníka osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony.

9. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

10. Podľa § 27 ods. 2, 3 OZ zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej štátnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnený vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

11. V súlade s § 27 ods. 2 OZ sa ustanovuje opatrovník tomu, kto je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony na základe rozhodnutia súdu. Ako vyplýva teda z ustanovení § 27 ods. 3 OZ opatrovníkom fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená má byť primárne príbuzný alebo iná vhodná osoba. Len ak sa napriek úsiliu súdu nepodarí nájsť okruh príbuzných, či iných vhodných fyzických osôb na osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka právnickú osobu – orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie alebo obec. Ustanovenie § 27 ods. 3 OZ tak vyjadruje záväzné poradie osôb, ktoré prichádzajú do úvahy pre výkon funkcie opatrovníka. Subsidiárna možnosť ustanoviť obec ako tzv. verejného opatrovníka osobe, ktorá musí mať zákonného zástupcu, prichádza do úvahy, ak neexistuje iná osoba, ktorá by spĺňala podmienky na ustanovenie opatrovníka.

12. Každá fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky je obyvateľom určitej obce. Ustanovenie § 1 ods. 2 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ustanovuje, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Takto medzi obcou a jej obyvateľmi existuje špecifický vzťah, ktorý zahŕňa starostlivosť o potreby obyvateľov obce, kde možno zaradiť aj špecifickú povinnosť obce podľa § 27 ods. 3 OZ vykonávať opatrovníka osoby obmedzenej na spôsobilosti na právne úkony.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Na základe toho odvolací súd konštatuje vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a stotožnil sa aj s písomným odôvodnením

rozhodnutia podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a iba na ozrejmienie vecnej správnej rozhodovania a zároveň reagujúc na odvolateľom nastolené odvolacie dôvody považuje za svoju povinnosť zaujať stanovisko k podstatným a zásadným otázkam v danom štádiu rozhodnutia a konania.

14. Mesto Lučenec v podanom odvolaní nesúhlasilo s ustanovením za opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že opatrovníctvo je inštitút, ktorý slúži na ochranu určitých skupín subjektov, resp. ich záujmom. Výkon opatrovníctva je viazaný na určitý účel a tam kde plní právnu ochrannú funkciu a predpoklady a dôvody pre jeho ustanovenie vyplývajú z hmotného práva hovoríme o hmotnoprávnom opatrovníkovi, ktorý vo všeobecnej rovine plní funkciu ochrany subjektov v hmotnoprávných vzťahoch. Zastúpenie fyzických osôb, ktoré nie sú spôsobilé na právne úkony vrátane maloletých osôb (§ 26, § 27 OZ) je obligatórne. Subjekt opatrovníka nemusí byť výlučne fyzická osoba. Z ust. § 27 ods. 3 OZ možno vyvodiť preferencie určitých subjektov a ich ustanovenie do tejto funkcie.

15. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že i napriek snahe súdu prvej inštancie, aj po vyčerpaní všetkých možností na zistenie osôb z okruhu blízkych osôb opatrovancovi, sa súdu prvej inštancie nepodarilo z okruhu fyzických osôb (príbuzných) a ani iných osôb nájsť osobu, ktorá by spĺňala podmienky pre ustanovenie za opatrovníka a ktorá by s ustanovením za opatrovníka A. B. súhlasila. Keďže súd prvej inštancie vyčerpal všetky možnosti ustanoviť opatrovancovi za opatrovníka fyzickú osobu, boli splnené zákonné predpoklady pre ustanovenie tzv. verejného opatrovníka, a to Mesto Lučenec, a to aj bez jeho súhlasu s tým, že súd prvej inštancie mu v súlade s ust. § 274 CMP vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že opatrovanec je občanom Mesta Lučenec, a teda prvoradou povinnosťou mesta je zabezpečiť starostlivosť o potreby jeho obyvateľov vychádzajúc z ustanovenia § 1 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, tak ako už uviedol okresný súd, že základnou úlohou obcí a miest v zmysle zákona pri výkone samosprávy je práve starostlivosť o potreby jej obyvateľov, pričom výkon funkcie opatrovníka má z pohľadu obce (mesta) svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb, pričom Mesto Lučenec ako okresné mesto má nepochybne dostatočný personálny a administratívny aparát na plnenie týchto úloh.

17. Pokiaľ odvolateľ v odvolaní namietal, že v zmysle ustanovení zákona o sociálnych službách má obec poskytovať podpornú sociálnu službu, spočívajúcu v pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností ustanoveným opatrovníkom a nejedná sa o vykonávanie funkcie opatrovníka obcou, odvolací súd uvádza, že túto odvoláciu námietku nemožno považovať za dôvodnú. Poukazuje na ust. § 75 ods. 1 písm. m/ zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákona o sociálnoprávnej ochrane a sociálnoprávnej kuratele), podľa ktorého obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a osobitných predpisov, pričom zároveň je potrebné poukázať aj na ust. § 1 ods. 3 zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, podľa ktorého sociálna kuratela je súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a poskytovanie pomoci v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba. Je síce pravdou, že podľa § 12 ods. 1 písm. e/ bod 2 zákona o sociálnych službách, na ktorý poukazuje odvolateľ, sociálne služby podľa druhu sú podporné služby, ktorými sú pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, ust. § 55 ods. 1 zákona o sociálnych službách stanovuje, že pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností je sociálna služba poskytovaná opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem vykonávať funkciu opatrovníka a fyzickej osobe, ktorá si sama nedokáže uplatňovať a chrániť práva a právom chránené záujmy. Z týchto ustanovení nemožno vyvodiť, že by tieto ustanovenia vylučovali prenesenie právomoci vykonávať funkciu opatrovníka obci v zmysle § 27 ods. 2 OZ, ako to tvrdí odvolateľ. Odvolací súd v tomto smere zároveň poukazuje aj na ust. § 80 písm. g/ zákona o sociálnych službách, podľa ktorého obec môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12.

18. Naproti tomu úlohou samosprávneho kraja je v súlade s § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) síce tiež starostlivosť aj o potreby svojich obyvateľov, avšak so zameraním na obstarávanie a schvaľovanie programu rozvoja

v oblasti poskytovania sociálnych služieb a spolupráce s obcami v oblasti sociálnych služieb. Takto rozdielne koncipovaná starostlivosť o potreby svojich obyvateľov, je neporovnateľne rozdielna vo svojej podstate (koncepčná činnosť vo vzťahu k programu poskytovania sociálnych služieb) vo vzťahu k obci, ktorá plní úlohy na úseku sociálnej pomoci (podľa zákona o sociálnych službách) podľa § 4 ods. 3 písm. p/ zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

19. Odvolací súd teda preskúmaním veci dospel k zhodnému záveru ako okresný súd, že Mesto Lučenec je v danom prípade možné a vhodné ustanoviť za opatrovníka pri aplikácii ust. § 27 ods. 2 a 3 OZ.

20. V súhrne všetkých konštatovaných úvah a súvislostí tak odvolací súd uznesenie okresného súdu z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Týka sa to aj výroku o náhrade trov konania účastníkov – čo v danej časti má oporu v aplikovanom ust. § 52 CMP.

21. Odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP a § 58 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).